

4.9.2020

לכולם שלום,

עגלים: בישיבתה האחרונה של וועדת מעניינים מומלצים, אושרו עוד 19 עגלים, מרשימה של 45 עגלים. כל השאר נפסלו. בעידן הנוכחי, אנו פוסלים לעיתים עגלים ברמות חמ"מ גבוהות מאוד, וזאת משום שבבית האב העומד לדין, נמצאים עגלים ברמות גבוהות יותר. לדוגמה בבית האב **שושן** יש עשרות עגלים העומדים לדין בוועדה. נכון להיום יש עוד 55 הריונות ברמות חמ"מ של 915-1052 (ממוצע הורים). שימו לב להערות הפסילות. הג'נומיק המתפרסם בישיבת הוועדה הוא "חמ"מ ג'נומיק ראשון" והוא החורץ את דינם של העגלים. חמ"מ עגל הוא הערך הג'נומי של העגל במבחן האחרון. ישנם עגלים שערכי הג'נומיק עולים לאחר פסילתם והם מבחינת "חלב שנספק".

טבלה 1: עגלים לבית האב – שושן 7933

בני שושן - מאושרים							
שם משק	מספר עגל	שם עגל	שם אב	תאריך לידה	החלטה	חמ"מ עגל	חמ"מ ג'נומיק ראשון
רפת נעמן	9378	שיראל G	ראלב	01/08/2019	מאושר	1,364	1,208
שדות ים	9330	שושו G	גרדן	18/02/2019	מאושר	1,224	1,013
גבעת חיים מאוחד	9434	שין G	גוגל	04/03/2020	מאושר	1,036	1,036
רפת זבולון	9392	שבז G	גוליבר	29/12/2019	מאושר	1,022	954
שובל	9435	שוקן G	בליסטו	18/03/2020	מאושר	1,011	1,011
אפיקים	9393	שבב G	בליסטו	15/12/2019	מאושר	978	996
רמות מנשה	9436	שולמן G	גוליבר	31/03/2020	מאושר	950	950
גלעד אבן יצחק	9417	שום G	ג'רום	17/02/2020	מאושר	875	891
רפת דרום	0		גספר	15/08/2020	נרכש	0	ממתין לתוצאות ג'נומיק
כפר מסריק	0		סגריר	04/08/2020	נרכש	0	ממתין לתוצאות ג'נומיק
שות' מכבי-חנתון	0		ראלב	18/06/2020	נרכש	0	ממתין לתוצאות ג'נומיק
בני שושן - פסולים							
אורים	0		ג'ייג'יי	02/11/2019	נפסל	0	אי אימות הורים
כהן רוזנברג	0	G	בופון	17/10/2019	נפסל	986	980
רמת דוד	0	G	גוגל	01/12/2019	נפסל	1,139	974
בית העמק	0	G	פטריק	02/11/2019	נפסל	1,027	970
אורים	0	G	גוגל	01/01/2020	נפסל	1,003	956
עוז החלב	9349	שמידט G	ארמני	18/03/2019	נפסל	950	878
גבעת חיים מאוחד	0	G	גוגל	07/04/2020	נפסל	799	799
רפת חוף השרון	0	G	גרדן	20/02/2019	נפסל	955	791
שות' גיל דואק	0	G	ג'ייג'יי	13/10/2019	נפסל	784	790
רפת זבולון	9350	שנרקל G	גרדן	23/07/2019	נפסל	822	752
רפת העמק	0	G	ארגמן	22/04/2019	נפסל	999	716
גבת	0	G	ראלב	22/04/2019	נפסל	764	713
גבעת חיים מאוחד	0	G	מקרו	30/04/2019	נפסל	898	695
אורים	0	G	סיטבון	16/10/2019	נפסל	669	660
רפת חלב ערבה	0	G	ווינס	13/04/2019	נפסל	747	582

טבלה 2 מתארת את העגלים שאושרו. קבוצה זו, מתווספת ל-19 עגלים שכבר אושרו לשנתון 2020. המבחר הוא רחב וטוב, וטבלה 1 היא דוגמה "להחלטות הקשות" של הוועדה הפוסלת עגלים ברמות חמ"מ גבוהות.

טבלה 2: עגלים מאושרים בוועדת מעניינים מומלצים - 23.8.2020

מס' סידורי	שם משק	אב העגל	אב האם	מס' עגל	שם עגל בעברית	שם עגל אנגלית	חמ"מ ג'נומיק	חמ"מ הורים	חלב	% שומן	% חלבון	סת"ס	השרדות	פ. בנות	התמדה	תמותת ולדות	המלטה קשה	גודל	רגליים	עטין	פטמות	ע. עטין
1	דבוש משה	אדית	גוגל	9418	אבוש G	ABUSH	737	652	371	0.16	0.05	-0.14	72	-1.0	1.9	-0.4	0.6	101	100	103	105	99
2	רפת יהודה	אולה G	גוגל	9419	אולגה G	OLGA	879	803	501	0.10	0.06	-0.05	135	0.8	1.5	0.6	0.5	103	100	103	105	101
3	גן שמואל	בילדר	דימסאם	9420	ביש G	BISH	769	791	359	0.22	0.05	-0.19	56	-2.4	1.7	-1.5	-1.5	100	104	108	104	107
4	יזרעאל	בילדר	ראלב	9421	בירה G	BIRA	751	872	465	0.10	0.02	-0.50	80	-2.2	1.0	-0.4	-0.6	100	105	109	103	108
5	בלטינסקי אמנון	בילדר	ג"י	9422	ביבי G	BIBI	700	741	263	0.12	0.10	-0.16	72	-1.3	1.3	-1.9	-1.3	97	104	108	103	108
6	רפת מ.ג.ע	בליס G	ארגמן	9423	ברמן G	BERMAN	957	911	657	0.05	0.04	-0.05	160	1.8	1.9	0.6	0.6	102	101	103	102	103
7	מגדל עוז	בליס G	אגדה	9424	בלום G	BLUM	900	964	764	0.09	0.04	0.10	85	-2.5	1.4	1.6	0.1	103	101	103	102	103
8	דור דוד	בליסטו	פטריק	9425	בידוד G	BIDUD	998	1,050	592	0.09	0.08	-0.32	113	-1.7	0.2	-0.8	-0.7	106	102	112	108	109
9	שומריה	גוליבר	ארגמן	9426	ביז G	BIZZ	1,004	857	364	0.24	0.11	0.11	153	2.4	0.9	0.6	0.1	103	101	103	104	104
10	רפת צבים	טבסקו	סטרט	9427	טרפת G	TAREFET	1,046	997	844	0.05	0.06	0.02	34	-1.2	1.4	-0.6	-0.9	103	104	104	104	101
11	פודור מנחם	סגריר	ג'סטיפי	9428	סאפ G	SAPE	916	787	555	0.12	0.06	-0.22	47	1.0	0.2	0.8	2.0	104	101	104	102	105
12	רפת חותם	סיסר G	איסר	9429	סתם G	STAM	1,143	938	808	0.06	0.06	-0.07	110	2.1	0.9	1.9	1.4	102	101	103	103	103
13	שובל	סיסר G	ראלב	9430	סאשה G	SASHA	900	939	761	0.02	0.02	-0.19	92	-1.2	1.2	1.3	1.5	102	102	101	101	100
14	מעלה גלבו	פרופיט א	פטריק	9431	פרוטק	PROTEC	815	866	447	0.07	0.07	-0.21	82	0.1	0.9	-0.7	-1.3	103	105	105	105	100
15	מצר	קבריוולט	מגיסט	9432	קמץ	KAMATZ	1,106	894	492	0.29	0.08	-0.05	153	-0.1	0.7	-1.1	-2.1	103	101	105	105	103
16	עלומים	קרי ס.	ארגמן	9433	קריסטו	CHRISTO	897	870	630	0.10	0.02	-0.15	115	0.6	0.9	-0.5	-0.6	103	103	102	99	100
17	גבעת חיים מאוחד	שושן	גוגל	9434	שירן	SHIRAN	1,036	998	671	0.20	0.04	-0.03	122	-1.5	0.7	-1.2	-0.4	107	101	103	102	101
18	שובל	שושן	בליסטו	9435	שוקרן	SHUKRAN	1,011	867	476	0.13	0.07	-0.43	192	-0.4	0.4	0.8	0.6	106	102	107	103	106
19	רמות מנשה	שושן	גוליבר	9436	שולמן	SHULMAN	950	908	702	0.02	0.06	-0.10	125	-0.4	0.4	0.3	0.4	107	101	103	101	104
103							922	879	564	0.12	0.06	-0.14	105	-0.4	0.7	0.0	-0.1	103	102	105	103	103

באותה הוועדה, נפסלו גם 22 עגלים. ממוצע התכונות שלהם לעומת העגלים המאושרים נמצאים בטבלה 3.

טבלה 3: ממוצע עגלים מאושרים לעומת פסולים – ועדת מעניינים מומלצים 23.8.2020

מאושרים	חמ"מ ג'נומיק	חמ"מ הורים	חלב	% שומן	% חלבון	סת"ס	השרדות	פ. בנות	התמדה	תמותת ולדות	המלטה קשה	גודל	רגליים	עטין	פטמות	ע. עטין
מאושרים	922	879	564	0.12	0.06	-0.14	105	-0.4	0.7	0.0	-0.1	103	102	105	103	103
פסולים	738	857	439	0.12	0.04	-0.12	95	-0.2	0.3	-0.2	-0.6	103	103	105	103	103
הפרש	184	22	125	0.00	0.02	-0.01	10	-0.1	0.3	0.1	0.5	0	-1	0	0	0

טיפול ישראלי – הגנטיקה הישראלית בעדר פרות החלב נקבעת בוועדת טיפוח ומתבצעת בפועל על ידי ועדת "מעניינים מומלצים", ושיאון המזריעה את זרמת הפרים המקומיים. הפרים המקומיים נחלקים לשניים: פרים נבחנים ופרים צעירים. בשנים האחרונות הם נקראים פרים ג'נומים, אולם עלינו לזכור, הם עדיין בהגדרה, "פרים צעירים". וזאת למה?

- אין להם בנות
- הישנות התכונות שלהם, גם לאחר תוצאות הג'נומיק, נעות בין 47-60%.
- גם הפרים המגיעים מחו"ל נמצאים בטווח ההישנויות הללו ולכן, גם הם נכללים בכותרת – **פרים צעירים**

עד לפני מספר שנים, כשהמזריע היה מגיע לרפת ורצה להזריע פרים צעירים, היו משקים רבים שטענו ש:"את הניסיונות, תבצע במשק אחר, אנחנו מזריעים רק פרים נבחנים". הפרים הצעירים היו מתפרסמים אחת לחודשים-שלוש, בשמותיהם בלבד, ובתוספת אילן היוחסין שלהם. לימים, התפרסמו מעט מתכונותיהם. הם נכנסו לשידוכים, ללא שם ותחת המושג "פר צעיר". בשנת 1998 התחלנו להזריע עם פרים צעירים מבוטחים (לפי ממוצע ההורים),

ובשנת 2015 התחלנו להזריע ולפרסם נתונים של פרים ג'נומים. ההישנות שהייתה בסביבות ה-35% עלתה לתחום ה-50-60%. אולם עדיין, כל הדוגמאות שניתנו לעיל, הם בהגדרה: **פרים צעירים**.

בפועל, המונחים משתנים והמונח "פר צעיר", נעלם מהתודעה. הרפתנים מוצפים בנתונים של עשרות פרי ג'נומיק המגיעים מישראל, אירופה וארה"ב. ברובם, עם נתוני חמ"מ, רכיבים, תכונות משנה ושיפוט גופני טובים. בנוסף, פרים אלו מגיעים בשיווק אגרסיבי המבטיח "עמיד וורוד", משום שכך עובדים באירופה וכך עובדים בארה"ב, והגנטיקה המלווה פרים אלו היא מהמקורות המשובחים ביותר. ישנם רפתנים שאינם מתייחסים להישנויות ומשתמשים בפרים הג'נומים, כאילו הם פרים נבחרים, ומשתמשים בהם באחוזים ניכרים.

ובכן האמת היא אחרת.....

כך עובדים באירופה ובארה"ב – נכון. זאת בשל הישנות נתונים גבוהה של פרים אלו, המתקרבת להישנויות של הפרים הנבחרים.

ובישראל?

יש להזריע אחרת. הישנות כלל הפרים הללו יורדת לכ-50%, ולעיתים אף פחות. הפרים שההישנות שלהם נמוכה מ-50% הם בנים לפרים ג'נומים (ללא בנות).

גם הפרים הג'נומים הישראלים נעים בהישנויות אלו ומגיעים עד ה-60%.

הפרים הג'נומים מחו"ל והפרים הג'נומים מישראל הם כולם **"פרים צעירים"**, שיש לשדכם ולהזריעם במידה שקולה ומדודה. בנושא זה, לא השתנה הרבה בישראל. השינוי הגדול והחשוב הוא יכולת המערכת לשדך את הפרים הללו בצורה פרטנית לפרות ולא בצורה שרירותית כפי שהיה בעבר. אומנם ההישנויות עלו בכ-20-15 נקודות האחוז, אולם עדיין קיים הבדל מהותי בהישנויות של פר צעיר לעומת פר נבחן.

להלן השוואה של שימוש בטיפוח ישראלי המניב פרים נבחרים רבים וטובים לעומת טיפוח שהמקור של מפריי חו"ל.

טבלאות 4 ו-5 הינן שתי טבלאות המייצגות נתוני פרים שכיום הם נבחרים עד סף של 600 חמ"מ (סף תחתון ללוח הפרים הישראלי). כל הפרים הללו, משתי מקורות הזרמה (מקומית או מחו"ל), החלו להזריע בשנת 2013 עד תחילת שנת 2017, בהיותם פרים צעירים עם נתוני ג'נומיק, ללא בנות בישראל.

טבלה 4: **פריי חו"ל** - כיום נבחרים בתנאי ישראל, על בסיס הזרעותיהם בשנים 2013 עד מרץ 2017

שיפוט			תכונות משנה				ייצור			חמ"מ	אחוז הישנות	קרבה בשארות	הזרעות	הפר			
גודל גוף	רגליים	עטין כללי	התמדה	הישרדות	פוריות בנות	תאים סומטיים	חלבון (%)	שומן (%)	חלב					שם אם	שם אב	שם	מספר
110	103	110	0.2	76	-0.9	-0.11	-0.02	-0.18	1,155	910	89	4.7	271	פרלוד	סנומן	מייפלאור	5709
109	101	107	-3.4	82	-1.2	0.12	0.05	0.13	673	892	87	8.3	110	בוקם	סופרסייר	פיטרפן	5748
109	100	116	-1.5	138	0.6	-0.36	0.12	0.29	20	823	92	21.0	1,160	רובוסט	סטרלינג	טרנטון	5762
105	102	111	1.1	103	-1.0	0.14	0.08	0.30	207	746	94	5.0	15,072	פלנט	רובוסט	קברילוט	5699
109	103	107	-4.1	19	-1.1	0.13	0.04	0.17	474	659	94	7.3	404	פלנט	רובוסט	מונרי	5708
111	102	111	1.9	128	1.2	-0.24	0.06	-0.07	358	641	90	2.8	749	פיברקס	בקומברה	בומק	5732
108	105	120	-2.1	14	1.5	-0.30	0.09	0.23	46	633	81	6.1	260	ביקון	גלקסי	גינדי	5754
111	100	108	-0.6	-4	-1.5	-0.32	0.05	-0.06	520	629	86	7.2	177	מן או מן	סופרסייר	כספיאן	5738
110	103	113	-3.9	69	-0.5	-0.12	0.05	0.06	399	618	92	5.3	274	פלנט	רובוסט	סופרסייר	5694
111	104	119	1.1	95	0.5	-0.02	0.07	0.02	331	607	88	4.5	482	מן או מן	בוקם	בוס ב	5701
109	102	112	-1.1	72	-0.2	-0.11	0.06	0.09	418	716	89	7.2	1,896	ממוצע			

טבלה 5: פרים ישראלים - כיום נבחנים בתנאי ישראל, על בסיס הזרעותיהם בשנים 2013 עד מרץ 2017

שיפוט			תכנות משנה				ייצור			חמ"מ	אחוז הישנות	קרבה בשארות	הזרעות	הפר			
גודל גוף	רגליים	עטין כללי	התמדה	הישרדות	פוריות בנות	תאים סומטיים	חלבון (%)	שומן (%)	חלב					שם אב	שם אב	שם	מספר
103	100	106	1.1	150	-2.2	0.18	0.04	-0.02	1,109	1,164	96	2.1	4,893	דוגית	לטרון	לדרמן	9107
104	101	103	2.3	224	-0.1	-0.16	0.05	0.18	454	966	98	2.5	36,871	גרומ	גספר	גוגל	9037
109	102	103	0.7	133	-0.7	-0.22	0.01	-0.04	866	948	96	0.8	90,175	סיגר	שנדר	שושן	7933
100	103	102	1.3	58	-2.0	-0.24	0.03	0.15	629	902	92	3.6	3,024	גרמי	סטרט	סטז'ר	9078
96	98	105	2.9	125	-2.1	0.04	-0.06	-0.09	1,170	890	97	3.6	5,594	סדש	בופון	בוסלדו	9023
101	100	101	-0.2	100	-0.5	-0.33	0.08	0.25	259	881	88	2.9	1,827	ג'ייג'יי	סטרט	סרג'יו	9113
111	102	108	0.9	91	-0.6	0.13	-0.02	-0.05	1,003	864	93	3.2	6,101	הודל	בופון	בהד	9064
100	101	104	1.6	94	4.3	-0.45	0.03	0.09	371	850	96	2.5	23,482	מקרר	איפון	אייפק	9059
98	100	95	-0.2	61	-1.2	-0.22	0.00	0.03	767	843	94	2.1	2,912	מקרר	סטרט	סמיילי	9112
109	101	94	-1.1	94	-0.1	-0.07	0.05	0.07	601	842	93	2.9	2,342	סיגר	דנון	דאלאס	7971
97	102	98	0.9	69	2.4	-0.15	0.02	0.14	468	787	93	2.3	2,406	סטד	ארגמן	אטרטן	9096
98	99	100	0.6	154	3.9	-0.22	0.02	0.00	476	783	90	2.7	17,160	ג'ייג'יי	ווינס	וויירי	9001
105	103	102	1.3	82	-1.7	-0.22	-0.01	0.13	623	772	91	2.5	31,990	ארגמן	דנון	דראג	7970
103	101	105	-1.8	74	-5.1	-0.17	-0.09	-0.17	1,322	745	99	2.9	34,530	מפרק	פטרובה	פטריק	7894
105	101	102	2.6	127	8.2	-0.33	-0.02	0.00	380	743	99	2.5	28,695	טורפדו	גרומ	גריטה	7850
94	102	101	0.7	127	2.4	-0.03	-0.01	0.07	578	736	91	3.3	9,528	ג'יי	ארגמן	עג'מי	9012
103	101	100	-0.2	43	-0.6	-0.04	0.07	0.18	363	730	94	3.6	9,487	גרמי	בופון	בוז'י	9063
107	99	98	0.3	88	-3.1	-0.27	0.07	0.02	476	727	94	2.3	2,412	גספר	ביוטי	ביג'יס	9034
102	101	98	-1.0	179	6.0	-0.28	0.00	-0.05	479	724	95	1.9	7,224	ג'סט'יס	ארגמן	ארטיסט	7936
105	99	93	0.2	105	-1.1	0.04	0.04	0.02	562	723	96	2.1	3,589	סופון	פטרובה	פסטו	7929
108	101	106	-1.6	157	1.3	0.12	0.17	0.23	-23	718	98	3.2	55,450	הודל	גספר	גוליבר	9038
104	102	108	-0.1	152	3.6	-0.21	-0.01	-0.07	582	708	98	2.2	22,542	סיגר	ג'ייג'יי	ג'סיקה	7882
97	101	109	-0.1	86	4.1	0.26	0.05	-0.03	536	701	96	1.7	10,052	ווינס	בורסיה	ברנסלי	9032
104	100	96	2.0	151	3.4	0.24	-0.02	-0.09	728	682	92	3.2	1,935	דוגית	ארגמן	ארמלי	9060
105	100	99	2.8	102	2.2	0.03	0.02	0.14	379	665	96	2.3	3,038	ג'קי	ארגמן	אגדה	9017
105	101	110	0.7	97	-1.1	0.00	0.01	0.03	571	659	94	4.7	12,140	שעון	מיטרן	משען	9075
104	99	100	-2.8	112	4.3	-0.19	0.06	0.12	177	648	98	2.2	3,686	ג'ייג'יי	מרקנה	מגיסט	7862
105	102	106	-2.2	103	0.4	-0.31	0.07	-0.03	367	647	94	1.9	10,796	אס	ראלב	ריבס	9056
108	103	111	5.4	20	-1.8	-0.06	0.04	0.13	376	646	96	2.1	3,112	שעון	ראלב	רעשן	9089
107	102	106	1.2	107	0.0	-0.35	-0.01	-0.17	692	644	91	2.4	2,189	גרמי	ראלב	ראגר	9087
104	101	106	-0.4	123	3.5	0.09	-0.09	-0.10	865	629	93	2.8	10,075	הודל	ג'ייג'יי	ג'יהול	7881
110	104	110	0.7	9	0.8	-0.28	0.05	0.06	298	616	97	2.0	4,083	דוגית	מקרו	מייקל	9077
100	99	93	0.4	23	0.1	-0.37	-0.06	-0.03	673	602	91	4.0	1,402	ג'קי	אדסו	אדגר	7957
96	101	97	1.8	115	1.9	-0.16	0.02	0.06	327	601	94	2.7	2,498	סופון	ארגמן	ארסוף	9097
103	101	102	0.6	104	0.8	-0.12	0.02	0.03	574	758	95	2.6	13,742	ממוצע			
													467,240	סה"כ			

מספר הערות חשובות:

- בטווח הזמנים הנזכר למעלה יובאו 135 זרמות של פרים מחו"ל. כיום, מאוכלוסיה זו, הגיעו "לרמת לוח הפרים", 10 פרים נבחנים, שלהם בנות בישראל, עם מבחן מעל 600 חמ"מ = 7.4%.
- באותו טווח הזמן, הזריעו 257 פרים ישראלים שהיו בסטטוס של פרים צעירים (עם מבחן ג'נומיק), וכיום, מאוכלוסיה זו, הגיעו "לרמת לוח הפרים", 34 נבחנים עם מבחן מעל 600 חמ"מ = 13.2%.
- **פרי חו"ל:** למרבית הפרים הנבחנים המופיעים בטבלה 4, ושמקורם בחו"ל, אין זרמה בישראל כי חברת המקור שלהם הוציאה אותם מהפריות. אני בספק רב עם הרפתן הישראלי ישתמש בגנטיקה של הפר הגבוה ביותר ברשימה זו, **מייפל אור - 5709**, המכיל רכיבים כאלו שליליים, במיוחד בשומן, פוריות בנות שלילית וגודל בנותיו גדול מאוד. שני פרים בלבד, שלהם יש זרמה מיובאת בישראל (וגם בצורה מוגבלת), בצדק בשימוש על ידי הרפתנים. אחד מהם, **קבריולט - 5699** הוא פר מעולה לעגלות שזרמתו מיובאת על ידי שיאון.
- **פרים ישראלים:** למרבית הפרים המופיעים בטבלה 5 יש זרמה זמינה לרפתנים. אלו שאינם, יצאו בשל בעיות בריאות, קשיים בייצור הזרמה או זרמה מהבנקים בלבד. המדיניות הקיימת היום היא השארת כלל הפרים הצעירים (ג'נומים) בפרייה, גם לאחר סיום מכסת הזרעותיהם כצעירים. יציאה שלהם מהפרייה היא רק לאחר מבחן נמוך. כלומר, פרים שבנותיהם טובות, ומבחנם ראוי להיותם בלוח הפרים, נמצאים חיים בפרייה והפקת הזרמה שלהם לזמינות הצריכה ברפת

סיכום

שימוש בזרמה ישראלית בהיותם פרים צעירים, עדיף על הזרעה בזרמה מיובאת משתי סיבות עיקריות:

1. **יותר פרים צעירים ג'נומים מקומיים** מגיעים לרמת לוח פרים, לעומת פרים שמקורם מחו"ל. מקורות קווי הדם הם מגוונים ונמצאים בפיקוח הדוק של מערכת הטיפוח הישראלית
2. **זמינות הזרמה באיכות גנטית גבוהה**, המתבססת על מבחן בתנאי ישראל, גבוהה יותר בזרמת הנבחנים הישראלים לעומת תלות בזרמת יבוא נבחנים מחו"ל שהמצאי שלהם מוגבל מאוד (בשל שיטת השימוש והזמינות שלהם, כפי שתואר למעלה)
3. **בסביבה הישראלית, רצוי ומומלץ מאוד להשתמש בזרמת פרים נבחנים**, שלהם בנות בישראל, לעומת שלל ההצעות המפתות המגיעות בכמויות גדולות מאוד ממקור חיצוני. העדות להבטחות רבות בתחילה, ומספר קטן יחסית של פרים העומדים בהבטחות אלו, ושלהם גם זרמה זמינה, מתוארת ומוסברת בטבלאות 4 ו-5 ובכתוב הנלווה

לבסוף, חודש אלול, אחרון מחודשי השנה העברית. רבים מאיתנו נוהגים בתפילות של סליחות, הכנה לעשרת ימי תשובה הצמודים לראש השנה ויום כיפור. מאחל לכולנו להיות סבלנים יותר בכל תחום, לסלוח יותר ולזולת ולחשוב היכן אנחנו יכולים להשתפר. תקופה מעניינת ויפה.....

מאחל לכולם שבת שלום ושבע טוב. ושניפרד ממועקת החום והלחות והאוויר המהביל .

יואל